

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 2 frt 50 kr., egy óra 1 frt.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős
Kutasi Imre
kiadó s laptulajdonos

Szerkesztőség Nagy-Várad-utca 2087. sz. Gáll-ház (emelet)
Kiadóhivatal Nagy-Várad-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint)
Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

Feltételek és engedmények.

Debreczen, január 19.

A szabadelvű pártnak egyik előkelő tagjától vesszük a parlamenti béketárgyalások következő előadását:

Midőn nehézségekről beszélnek, nem részletekről, vagy személyes természetű garanciákról van szó. A fennforgó tárgyalások körül a személykérdést igen messze távolba állították hátra és minden pártról loyálisan el kell ismerni, hogy a személykérdés háttérbe állítására abban a pillanatban készek voltak, midőn arról volt szó, hogy az ország érdekében a megegyezés útjára lépjenek. Dicséretre méltóbb ez a szabadelvű pártról, mely tudja, hogy az egész ellenzéki akciót személyi indokok vezérelték, hogy a tárgyi indokok csak idő folytán jegecedtek ki ebből az akcióból.

A feltételek tárgyi tartalmára vonatkozólag is két osztályt kell megállapítani. Az egyikbe, azok a kérdések tartoznak, melyekre nézve a kölcsönös engedmények útján el lehetne érni a megegyezést; a második, sokkal nehezebb osztály az, hol engedésnek nincs és nem lehet helye s hol a korona utasítását be kell tartani, ha egyáltalán békét kötni akarnak. A monarchia nagyhatalmi állása és a parlament akcióképesség biztosítása tartozik ebbe az osztályba.

A monarchia nagyhatalmi állása követeli az unjoncjutalék sima megszavazását

és a vámterület közösségét. Ez utóbbira nézve háromféle felfogás áll egymással szemben, melyek mindegyikét ultimátumként állították fel. Az egyesült ellenzéki pártok így formulázták álláspontjukat: „A provizóriumot hajlandók vagyunk meg szavazni, de a vámszövetségbe csak négy évre egyezünk bele, t. i. a nemzetközi szerződések lejártáig. Azután mint önálló, Ausztriától független vámterület állunk a külfölddel szemben és Ausztriával gazdasági szerződést kötünk“.

Az utasítás, melyet a kormány Bécsből hozott, úgy szól, hogy Ausztriának és Magyarországnak a külfölddel szemben vámpolitikai egységnek kell maradnia és hogy Ausztria és Magyarország közt ne állitassanak fel vámsorompók. Magyarország tehát ne ténylegesítse külön vámterületi jogát Ausztriával szemben. E két felfogás közt, mint közvetítő javaslat áll Széll Kálmán formulázása, a ki e fellépésével ismét bebizonyította magas államférfiúi képességét. Széll Kálmánnak eddig titokban tartott javaslata hir szerint úgy szólna, hogy a külfölddel szemben fenn tartjuk a közös vámterületet és Ausztriával szemben határozottan hangsúlyozzuk Magyarországnak a külön vámterületre.

Ha ezt a kérdést kedvezően elintézték, következik a második lépés, mely a házszabályok revíziójához vezet. De e kérdésnél kevesebb nehézség van, mert a szabadelvű párt követelése mérsékelték és majdnem csak a technikai obstrukció meg

akadályozására redukálódnak úgy, hogy az ellenzéknek nolens volens el kell fogadnia e követeléseket.

Mindebből látható a békés hangulat és a nagy előzékenység, mely a szabadelvű pártot áthatja, amely párt folyton teljes bizalommal van vezére iránt. Sem e párt, sem e vezér nem lesz oka, ha a béke létre nem jön, mert ők nem ismernek más tekintet, mint az ország érdekét. Ha az ellenzék rejtett vágyai mégis lehetetlenné tennék a megegyezést, neki kell viselni a felelősséget is büns eljárásáért.

A házszabályok. Az obstrukció főközlönye tegnap bizonyos célzatossággal újságot, hogy a miniszterelnök, Bécsből visszatérve, a mint a Házban megjelent, Gajárral megismertette a kormány álláspontját. Meggyőződhetett a mai lapokból a »hangulatsináló« közlöny, hogy a miniszterelnök nem csupán Gajárral, hanem igen sokakkal közölte a kormány álláspontját s a tárgyalások szubstrátumát, sőt elmondta közlönyait szabadelvűpárt mindazon tagjainak, a kikkel a tegnapi nap folyamán alkalma volt beszélgetni. Ezuttal még valamit kívánunk megjegyezni. Különböző oldalról s alakokban terjesztgetik a klotür híret. Hát konstatáljuk, hogy a szabadelvűpártnak ez idő szerint egyetlen egy tagja sem kívánja a házszabályok módosításába belevetelni a klotürt.

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA

A METEOR.

Az ösmeretlen végtelenből,
Hol millió tűz lángja forr.
Hatalmas ivben tört a földrre
A villámroptü meteor.

És lenn kigyult a büszke város,
A paloták közt szikra szállt,
A pattogó tűz szétzúrázta
Fénylőn hirdette a halált.

Megálljatok! . . . Most még nem érett,
De nem sokára jó a kor,
Hogy a lángtermő tűzöszönből
Kizug a legszebb meteor.

Hatalmas, büszke égi szikra,
Százszirmu, gyújtó lángvirág
A merre száll felséges ivben]
Szikrázva gyul ki a világ.

Nem városok; — országok égnék!
Az embereknek lelke ég!

Vad forradalmi lángra lobban
A szolgálakta messzeség

Sok ezredév omlik romokba,
Királyi várak, templomok.
. . . Egy új világnak szüz alapja
Lesztek ti éjszötét romok.

S míg a szabadság lángtüzében
Ujjonan mámor árja forr,
Sötétben fekszik lenn a földben
A villámroptü meteor.

Pásztor Árpád.

Mutamur.

Mikor ő álmodik!

A zöld redőnyök leeresztve, hogy az alakoknak neki fekvő napsugár nehatolhasson be a szobába.

Egy keskeny aranyzalag mégis belopódzik s ott alkalmatlankodik a kék szemek előtt.

— Béla huzza össze azt a redőnyt jobban — bántja a szemem a nap.

— Minek édes? Hajtsa a fejét ide a válamra. Így ni. — Ugy-e most már nem

bántja? Miért hunyja be a szemét? Talán álmos?

— Fáradt vagyok.

Olyan nagy a forróság és meg annyi bolondságot beszélt össze, hogy belefáradtam hallgatásában.

Hat alügyék el.

Jó ha álmomban mosolyogni lát, akkor biztosra veheti, hogy kellemes dologról álmodom. De maga üljön oda a hintaszékbe. Ugy ni. Közelebb ne merjen jönni.

Karjait a feje alá hajtja a szép asszony a csipkéje lecsuszik a fehér karokról s márványszerű fehérségüket még jobban kiemelik a rájuk omló barna fürtök, — szeme le van csukva, kebele a vékony nyári szövet alatt kecsesen hullámszik s ruhája alól kis papucsokba bujtatott lábai hivatogatólag, kaczeran intgetnek.

Béla lassan, csendesen felkel a székből s közeledik a pamlag felé — egy pillanatig habozva áll meg, mintha valamin gondolkoznék, aztán lehajlik, karjával átfonja karcsu alakot s csókokkal hinti be a lehunytszemeket, a félig nyitott ajkat.

A szép ajkak pedig mikor egy pillanatra megszabadulnak a csóközöntől, mosolyra nyílnak ki s halkán suttojják:

— Oh de szépet álmodom, . . .

A főrendiház akciója. A képviselőházi disszidensekhez közelálló főrendiházi frakció szorgalmazására a főrendiház tegnapülést tartott, mely rövid volt ugyan, de a melynek fontosságát semmi irányban sem szabad kicsinyíteni. Vaszary Kolos hercegprímás, hazafiúi aggodalom által indítva, napirend előtt megragadta a szót, hogy az ex-lex állapotra vonatkozólag kérdést intézzen a kormányhoz. A kérdés mértékkel teljes volt jól átgondolt, nagy türelmet és belátást tanúsító. Báró Bánffy miniszterelnök rögtön válaszolt. A tényállás világos ismertetéséből és szabatos nyilatkozatából a jövőre nézve állt Bánffy válasza, melyet a maga államférfiasan világos fogalmazásában mindenki megérthet és a mely igazolta a kormány eddigi eljárását mely mindent került, a mi a törvény nélküli állapotot előidézte, de a melynek elháríthatlan kötelessége volt, az ellenzék terrorizmusával szembe a helyt állni. Magától érthető, hogy a folyamatban levő béketárgyalásokra való tekintettel arról nem nyilatkozhatott báró Bánffy miniszterelnök, hogy a viszonyok orvoslása mint fog történni. De miután határozottan kijelentette báró Bánffy, hogy a törvény nélküli állapotban messzemenő reneszáblások nem fognak alkalmaztatni s hogy a parlamentnek folyton módjában lesz a kormány működését ellenőrizni, — a béketárgyalások meghiusulása esetére is alkotmányos kormányzást helyezett kilátásba. Annak ellenére, hogy a miniszterelnök nyilatkozata osztatlan és általános tetszéssel találkozott, hogy a biboros hercegprímás kijelentette, miszerint a nyilatkozat őt megnyugtatta, Széchényi Imre gróf mégis indítatva érezte magát, hogy ő felségéhez feliratot indítványozzon, melynek indokolása legközelebb napirendre fog tüzetni.

Mikor ő felébred,

A bálterem fojtó gőzéből kimenekül a folyosóra a szép asszony.

A pálmák s leanderek által képzett árnyas fülke felé közeledik, hogy ott a bódító keringők — fáradsalmi után kipihenhesse magát.

Fáradalmak? bizony azok, Kezdi érezni a harmincznégy év terhét.

Néha nem érzi ugyan, csupa ifjuság, — csupa tűz, csupa szerelem, de néha néha, különösen úgy táncz után olyan fáradtnak, olyan gyengének érzi magát.

Belenéz hattutollas legyezőjébe foglalt tükrébe s egész megvigasztalódik, mikor onnan egy üde női arc mosolyog reá,

Hanem azután amint hosszabban nézi az arcát, — a kis piros ajk egyik szélén is észrevesz egy kis ránczot s a szép kék szemek szegleteiben is sugárszerűen fut össze néhány piczi ráncz, amit nem igen vesznek ugyan észre még az emberek, de ő látja s ez elég ahhoz, hogy a mosolygó arc elkomolyodjék.

A mazurka dallamos hangjai kiverődnek a teremből s a szép asszony arcán egyszerre eltűnik a boru,

Visszafordul s sietve megy a teremajtaja felé.

Piczi selyemcipő s lábaival ütenszerű leg lépett, szeme ragyog, keble lázasan emelkedik.

Országgyűlés.

— január 18.

Hosszas pihenés után a főrendiház ma ülést tartott.

Különösen a szabadelvű főrendek jelentek meg nagyszámmal. A karzatón nagy közönség volt jelen.

Ott ült Madarász József a képviselőház korelnöke is számos képviselővel.

Vay Béla báró 11-kor az ülést megnyitja Főpapságot Vaszary hercegprímás és Schlauch biboros képviselték.

Elsőnek Vaszary Kolos szóait felki a kormányhoz kérdést intéz, arra nézve, hogy tájékoztassa a főrendiházat, hogy tekintettel a rendkívüli helyzetre, hogyan intézkedett és hogy mit szándékozik tenni?

Bánffy báró erre kijelentette, hogy ismétli azt, amit a képviselőházban már mondott, Jelenlegi helyzetnek nem a kormány, — hanem a kisebbség az oka, mely eljárása által bizonyos célok elérésére törekedett. December 6-ika óta folyik a harez.

Legújabb akció indított bizonyos feltételek biztosítására, a kormány és kisebbség között a béke megkötésére.

Nem akarja vitatni itt az ellenzék eljárásának jogos voltát.

De hangsúlyozza, hogy a korona őt bizalmával tüntette ki. Egyébként a béketárgyalások folyamatban vannak. E tárgyalások a hetek óta dúló ádáz obstrukciónak az ország nyugalma érdekében való megszűnését célozzák.

Eppen a kiegyezési tárgyalások eredménye érdekében a jelen pillanatot nem tartja alkalmasnak arra, hogy a tárgy bővebb megvitatásába becsátkozzék. De biztosítja a főrendiházat, hogy a kormány mindent elkövet arra nézve, hogy a többség jogait a kisebb hatalmával szemben megővja.

Eh, harmincznégy év ide, harmincznégy év oda — ő még mindig a legszebb asszony.

Hallja fülében csengeni Béla tegnap déli utáni lázas vallomását.

— Legszebb asszony vagy a világon ..., Igy, így mondta.

Mi is az a harmincznégy év!

Csak akkor öreg az ember, ha nem tud már szereti.

De ő tud.

Szenvedélylyel ... hévvel ... tüzzel, nem úgy mint azok az ostoba bakfis leányok.

A női öltözék előtt megy el. A félig nyitott ajtón keresztül kihall egy ismerős hangot:

— Esküszöm önnek, hogy nem szeretem azt az asszonyt. De mit is gondol kis bohó, hiszen anyám lehetne. Harmincznégy éves! Csak nem tart olyan bolondnak, hogy aszalt szilvát egyem, mikor üdén, hamvaskéken mosolyog rám a fáról a friss gyümölcs. Üdén, kéken mint a maga szemé édes — hamvas mint a maga arca édes...

Az ajtó előtt pedig ott áll a szép asszony roskadozva, összetörten. Könnye barázdát szánt rizsporos arcán, lábai inognak s ajkai halkán susogják.

Felébredtem!

Július.

A kormány ragaszkodik ahhoz is, hogy a gazdasági kiegyezés Ausztriával létrejöjjön.

A kormány tudni fogja kötelességét azon esetben is, ha a tranzakciók óhajtott eredményere nem vezetnek, meghiusulnak.

Kéri ezután, hogy a főrendiház ne becsátkozzék a kérdés vitaközébe napirend előtt. Vaszary Kolos a miniszterelnök kijelentését megnyugvással tudomásul veszi.

A szabadelvű többség pedig élénk éljen zéssel fogadta.

Ezután Széchényi grófnak a királyhoz intézendő felirati javaslatát olvasták fel, a melynek tárgyalását a pénteki ülés napirendjére tüzték ki.

Az indítvány azt kéri: határozza el a főrendiház, — hogy feliratot intéz a királyhoz,

A felirati javaslatban röviden az van, hogy mély aggodalommal tölti el az ex-lex állapot a főrendiházat. — Ennélfogva kéri ő felségét: védje meg ezeréves alkotmányunkat.

Ezen indítványt Széchényi Imre grófnak kívül 4 főrendi irta alá u. m. Andrassy Aladár, Desseffy Aurél, Majlath János és Széchényi Géza grófok.

Az esküdtbiróságok.

— Egy új intézmény ismertetése. —

— január 19.

A jövő év január elseje nagy változások fog előidézni igazságszolgáltatásunkban, mert ekkor fog életbelépni a bünvádi perrend tartásról szóló 1896: XXXIII. t. cz és evvel egyidejűleg megfogják kezdeni működésüket az 1897: XXXIII. t. cz. ben szervezett esküdtbiróságok.

Az eddig csak a sajtóügyekben eljáró esküdtbírók hatásköre tetemesen kibővül. — mert minden oly büntetendő esemény felett a melyre a törvény öt évet meghaladó szabadságvesztés-büntetést szab ki, a jelzett időponttól kezdve az esküdtbiróságok fognak ítélni.

Az állampolgárnak egyik legszebb joga, hogy polgártársa felett ítélezhessen s új törvényünk szabad polgárság kezében teszi le ugyszólván az élet és halál jogát.

Mert hisz épen az által, hogy az esküdtbiróságok olybűnügyekben fognak ítéletet mondani, a melyek a legszigorubbán büntetendők s a melyek elkövetői ennél fogva vagy halállal, vagy legalább is hosszú tartalmú szabadságvesztéssel bünhődnek, az állam egy hatalmas, — nagy jogát ruházza rá a polgárságra.

Kellő intelligencia, nagy lelkiismereteség és nagy odaadás szükséges tenát ahhoz, hogy valaki esküdti működését kifejthesse s ép azért a törvényhozó bizonyos korlátokhoz kötötte az esküdti képesítést.

Az esküdtbiróság két részből áll, a kir. törvényszékből és az esküdtzékből. A kir. törvényszéknek, illetve az esküdtzések mellett ítélekező kir. biróságnak elnökét az illetékes kir. ítéltábla elnöke jelöli ki egy év tartamára, míg a biróság két birói tagját a törv. elnök jelöli ki.

Az esküdtbiróság másik részét, az esküdtteket az arra képesített polgárok közül sorshuzás útján jelölik ki. A biróságot kiegészíti ezeken kívül a vádló és pedig vagy a kir. ügyész, vagy a magánvádló, továbbá a védő és a jegyző. Ezek összesége alkotja az esküdtbiróságot, mely minden kir. törvényszék mellett fog működni.

A már ismertetett általános kelléken kívül az esküdtképesség bizonyos különös és pedig vagy vagyoni vagy értelmi feltételekhez van kötve.

Az előbbi abban áll, hogy annak, a ki esküdtpolgár akar lenni, legalább 20 korona egyenes évi államadóval kell megróva lennie ennek tényleges kifizetése — elütőleg a kép-

wiselő
gyakor
bizony
sok be
rál le
r

vény
állapít
iskolá
het te
fizet.

N
ki nye
badság
is, me
látja a
társa

A
nak, n
főispán
őrségi
örök,

ság al
kozás
és szo

F
össze
bárki
1-15
lek tel

A
kir. tö
egy bi
három
tag), ő
vazatt
gárók
legalk

E
diskrec
megros
s azok
lanabb
nyit, a
Egy év
5-14
az al

M
dik, a
évi laj
szolgál
lajstrom

H
esküdt
ben pé
igénybe
áll, ho
hogy o
gári m
távol

U
viselő
kiknek

U
döje je
addig,
huzztá

E
széket

A
ban ol
küdtse
azonba
eddig,

7 igen
volt a
kiszabl
kell a
tényleg
mérték
szabni.

E
nagy j
törvény
1-jével

K
magas
gyobb
tot is
rétől k
jesit s
anyag

vény,

viselőválasztási jogtól — nem feltétele a jog gyakorlásának), az utóbbi pedig abban, hogy bizonyos szellemi qualificatiót igénylő állások betöltői, tekintet nélkül adójukra esküdtbírák lehetnek.

Ezen műveltségi fok minimumát a törvény a középiskola záróvizsga letételében állapítja meg, tehát a ki legalább is ennyi iskolát végzett. — az esküdtzéki tag lehet tekintet nélkül arra, hogy mennyi adót fizet.

Nem lehet esküdtbíró soha több az, a ki nyereségvágyból eredő büntetést miatti szabadságvesztésre lett elítélve, a mi természetes is, mert a törvényhozás az ily egyénben nem látja a kellő biztosítékot arra, hogy a polgártársa felett ítéljen.

Addig pedig, míg hivatalos állásban vannak, nem lehetnek esküdték a miniszterek, a főispán, a kir. bírák, a kir. ügyészek, a rendőrségi alkalmazottak, a katonák, a pénzügyőrök, továbbá azok, a kik csőd vagy gondnokság alatt állanak, testi vagy szellemi fogyatkozásban szenvednek, végre a napszámosok és szolgák.

Ha az esküdtképes férfiak alaplajstroma össze van állítva, azt közszemlére teszik ki s bárki felszólalást adhat be minden év június 1-15-ig, a mire 8 nap alatt ismét észrevételek tehetők.

Az alaplajstromok szeptember hónapban a kir. törvényszék elnökehez tételnek át s ez egy bizottsággal, a melynek tagja egy bíró és három bizalmi férfi (törvényhatósági bizottsági tag), összeállítja az évi lajstromot, az az szavazattöbbséggel kiválasztja az esküdtképes polgárok közül azokat, a kik ezen működésre a legalkalmasabbak.

Ennek a bizottságnak tehát igen nagy diskrecziójára joga van, mert ez ugyszólván megrostálja az összes esküdtképes egyéneket s azokból a minden tekintetben legkifogástalanabbakat választja ki. Kiválaszt pedig annyit, a mennyi egy évi ülésére szükséges. Egy évben átlag 3-4 ülészak lesz, mindegyik 5-14 napig fog tartani s 6-12 ügyet fognak az alatt tárgyalni.

Mielőtt most már ez az ülészak elkezdődik, a törvényszék egy ülésben kisorsolja az évi lajstromból azokat, akik az ülészakban szolgálatot fognak teljesíteni s ez a szolgálati lajstrom.

Ha az ülészak elkezdődik, a meghívott esküdtkeknek meg kell jelenniök, mert különben pénzbírsággal sújtják őket, de itt aztán igénybe vehetik a mentességüket ami abban áll, hogy némely hivatal betöltői kérhetik, hogy oldják fel őket a szolgálat alól, mert polgári működésük nem engedi meg a hosszabb távollétet.

Ilyenek például a lelkészek, az orsz. képviselők, az orvosok, az oly gyógyszerészek, kiknek segédjük nincs, a tanítók stb.

Ugy a vádló, mint a vádlott vagy védője jogosítva van visszavetési jogával egész addig, míg 12 esküdt nevet az urnából ki nem húzták.

Ez a tizenkettő alkotja aztán az esküdtzéket.

Az esküdtzéki tárgyalás általánosságban olyan lesz, mint a mostani sajtóügyi esküdtzéki tárgyalás. A bűnösség kimondása azonban több szavazathoz lesz kötve, mint eddig, mert míg eddig, ha a 12 esküdt közül 7 igennel szavazott, akkor a bíróság köteles volt a bűnösséget megállapítva, a büntetést kiszabni, addig ezentul legalább 8 esküdtnek kell a bűnösségre szavaznia, hogy a vádlott tényleg ilyennek mondassék ki. A büntetést mértékként ezentul is a törvényszék fogja kiszabni.

Ezek volnának rövid körvonalai annak a nagy jogszolgáltatási alkotásnak, a mely a törvény értelmében legkésőbb 1900. január 1-jével életbe lép.

Kétségtelen, hogy a polgárság a mily magaslatos hivatást teljesít, a midőn a legnagyobb bűnösök felett itél, éppoly nagy áldozatot is hoz az által, hogy saját működési köréből kiragadva, napokon át bírói tisztet teljesít s így saját kenyérkereső pályáján némi anyagi kárt szenved. De ezt is enyhíti a törvény, a mennyiben az oly esküdtnek, a ki az

ülészak berekesztése előtt a törvényszéki elnöktől napidíjat és utiköltségei megtérítését kívánja, ez részére az állam terhére megállapítatik.

Szembem az eddigi, sokszor egész éjszaka kiterjedő esküdtzéki működéssel pedig nagy könnyebbség lesz az, hogy a tárgyalásnak nem kell egy húzamban lefolynia, hanem az elnök a tárgyalást felfüggesztheti s akkor az esküdték hazamehetnek étkezni és éjszákára pihenni.

Ez bizonyára nagy könnyebbség a mai rendszerhez képest.

A társadalomból.

— jan. 19

Ha igaz az, hogy az ember teljes elvetemültségéből is van feltámadás, akkor a társadalmi, bár nagymérvű kór sem gyógyíthatatlan: mert utóvégre is a társadalom nem egyebb, mint az egyesek egyeteme, összege s a milyen az egyesek túlnyomó többségének erkölcsi állapota, olyan erkölcsi képet mutat a társadalom képe is.

A túlnyomóan erkölcsös emberekből álló társadalom olyan, mint a nap, melynek szintén meg vannak ugyan homályos foltjai, de azért fénylik úgy, hogy mint Berzsenyimondja „Szemünk bele nem tekinthet”, mivel főalkotó elemét a fénylőtápot, a társadalomban erkölcsös személyek képezik.

Ha fizikai hasonlaltal akarunk élni akkor az optikából merítve hasonlatunkat, az erkölcsös társadalom olyan mint a fehér szín melyben megvan mind a hét szín, melyek együtt és összesen az ártatlanságot, a tisztaságot jelképezik a f e h é r s z i n á l t a l; külön pedig: a hűség, alhatatosság, barátság boldogság, remény, a lángoló szeretet és szerelen, a hazaszeretet és felebaráti ragaszkodás színei.

Az erkölcsileg súlydelt, a beteg, a kóros társadalom ellenben olyan, mint a fekete szín melyről egkor egy kitűnő tanáron azt mondta hogy: „épen azért látjuk, mert nem látjuk”, vagyis a hiányokat szemléljük benne; mert még az optikában a fekete színnek hiányát jelenti, a társadalom hanyatlása, betegsége, kóros állapota, a társas erények hiányáról tesz tanubizonyosságot!

Azért, ott ne keres: igaz barátságot, nem szörrelmet, hazaszeretetet, hűséget á l l a n d ó s á g o t, hitet, reményt, bünbánatot, mert mindennek a hiányára talál, ürre, a test uralmának kétségbeesztő következményeire.

De ne hogy az általánosban vadászunk kérdem: nem tapasztaljuk-e naponként, hogy a társadalom hanyatlásával, betegségében, kóros állapotában, az imént jelzett szomorú tünetek mindinkább feltűnnek rajta? — Nincs-e az ugy a nagy társadalommal, mely maga az emberiség, és nincs-e az ugy a nagy társadalmunkban?

Nem ugyanazon sötét kép tűnik-e fel lelki szemünk előtt nagyban, mint kicsinyben — Nem látjuk-e — ugyan a mi városunkban a mit a nagy világi társadalmakban? — Nem halljuk-e ugyanazt a mi társadalmunkról, a mit a nagyobb társadalomról, magáról az államról s az államok egyeteméről — az emberiségről.

Nem mondják-e mindenikről: az emberről, az államról, a társadalomról és az emberiségről, hogy bár halad intellektuális szempontból, hanyatlik, beteg, kóros, morális tekintetben?

Ezen állítás kórlatlanul és kivétel nélkül nem alkalmazható ugyan mindenkire; azonban csak valljuk meg őszintén! hogy nagyon sokan vannak, a kik a szabadelvű korszellem adta előnyöket a szabadosság privilégiumának tekintik.

Avagy a szabadabb vallásos életet — nem úgy értelmezik-e sokan, fájdalom igen! so kan! hogy vallástalanokká lesznek s mindent kigunyolnak, a mi isteni, a mi szent? Avagy nem úgy értelmezik-e a szabadabb erkölcsi törvényeket, hogy a legundorítóbb erkölcsellenességbe súlyednek?

A vagy nem úgy értelmezik-e a szabad-elvűbb állami intézkedéseket, hogy törvényt nem ismernek, hogy az állam jogait csorbítják? stb.

De ne hogy feketevérű misanthrópknak tartson valaki, ki kell jelentenem, hogy én a társadalom ezen, bár relative igen nagy hanyatlását, betegségét, nem tartom gyógyíthatlan betegségnek, nem tartom halálos kórnak, hiszen volt az emberiség ebben a bajban már többször is — és mindég kigyógyult attól a gyógyszerőtől, a melyet most is leghelyesebbnek tartok s melyet Goethe(Wilhelm Meisters Lehjahre) így jelez: „Zum Lichte des Verständes können wir immer gelangen“ — s a melyről Grillparzer egész helyesen mondja „Bildung ist Gleichgewicht!“

Igen, műveltség, igazi valódi műveltség, mely világossá teszi a fejet, nemesség a szívet és erkölcsössé az akaratot, az kell az államnak, a társadalomnak, az emberiségnek.

Olyan műveltség, mely fénylik, melegít, éltet mint a nap! . . .

Igen, mert akkor a társadalom csodálatosan átalakul, átnemesül, átszellemül! Mert a mi társadalmunk legnagyobb hibája ez idő szerint az, hogy sok a félművelt s kevés a szó igazi értelmében vett művelt ember.

Adjunk csak a társadalomnak több világosságot, neveljük csak, oktassuk csak a népet, adjunk teljes műveltséget az egyéneknek s megfogjuk látni, hogy őlt más, nemesebb alakot társas életünk!

Látni fogjuk, hogy az igazán művelt embernek nincs szüksége arra, hogy az istent megtagadja, hogy feltűnjék; látni fogjuk, hogy az igazán művelt egyén nem fog az erkölcs-telenség iszapjába merülni, mert hiszen tudni fogja, hogy az erkölcsös élet mellett is vannak és pedig sokkal edesebb, tartósabb örömek: látni fogjuk a baráti hűséget és a családi erényeket tündökölni; látni fogjuk, hogyan lesz a becsület az egyén legfelsőbb kincsévé; látni fogjuk, hogyan válik az igazán művelt egyén még neki nemtetsző kormányforma mellett is jó, hű és áldozatkész honpolgárrá, mert hiszen belátja, hogy az állam élete szent és ezt kockáztatni nem lehet egyéni szeszélyek és muló előnyökért; látni fogjuk: hogy tiszteli az igazán művelt egyén a társadalmi törvényeket, mert hiszen tudja, érzi, hogy az ő joga odáig terjed, a míg a máséba nem ütközik, tudni fogja, hogy „minden ország támassza, talpköve a tiszta erkölcs mely ha megvész, Róma ledől s rabigába görnyed!“ (Berzsenyi.)

Látni fogjuk egy szóval a társadalmat napként fényleni s azért:

„Introite nam et hic Dii sunt!“

N A P I H I R E K.

Debreczen, 1899. január 19.

Időjóslás.

A központi meteorologia intézetnek Debreczenbe küldött távirati jelentése szerint a következő időjárás várható.

— január 19. —
— Száraz. — Hőszűvedés. —

Farsangi naptár.

Január 21. Függetlenségi-kör bálja a »Bika« disztermében.

Január 21. Az önkéntes tűzoltó testület bálja a »Margit-fürdő« disztermében.

Január 28. Jogász-táncszertély »Margit-fürdő« disztermében.

Január 28. Polgári-kör bálja a »Bika« disztermében.

Január 28. Csizmadia Ifjuság bálja a »Korona« disztermében.

Január 29. Iparos-kör bálja a »Bika« disztermében.

Február 1. Az ág. ev. fillér egylet teaestélye.

Február 1. A dohánygyári munkások műkedvelő előadása a »Margit-fürdő« disztermében.

Február 4. A debreczeni M. Á. V. al-tisztek táncvizgalma az új műhelytelep nagy csarnokában.

Február 4. Az ácsifjúság műkedvelő előadása a »Margit-fürdő« disztermében.

Február 4. A függetlenségi és 48-as párt bálja a »Bika« disztermében.

Február 11. A debreczeni m. kir. posta-és távirda allisztek és szolgák táncvizgalma a »Korona« disztermében.

Február 14. Jogász- és tisztviselő-körjelmez-estélye a »Bika« disztermében.

Az alsószoknya alkonya.

Párisból az a hír érkezik, hogy a női toilett egy becses és kedvelt darabját, az alsószoknyát, a divat száműzni fogja.

Ami még nem rég dalra hangolt,
Dalra nem ihlet már soha,
Illuzióbontóan eljött
Az alsószoknya alkonya;
Suhogásán nem fog dobogni
Hevülő szívünk, fájdalom!
— Most írom az alsószoknyáról
Utolsó, bucsuzó dalom.

Bár nem sokat láttunk belőle,
Elég volt egy keskeny szegély
Hogy a fejét már elveszítse
Egy-egy tüzes vérü legény.
Utána sokszor elbolyongott
Egy kilométert is. Csodás,
Hogy elbűvölt néha bennünket
Az alsószoknya suhogás

Óh! mit vétett az alsószoknya,
Gogy eldobják kegyetlenül,
Száműznek már minden magasztost,
Amin az ifju-sziv hevül?
Nem volt talán nemes hatása?
Vagy így kívánja a morál? . . .
— Mennyi kínos, nyugtalan kérdés,
Azt sem tudom fejem hol áll . . .

Az alsószoknya suhogása
Miként egy szép dal elrepül,
Az alsószoknya suhogásán
Ifju-sziv többé nem hevül;
Ami még nem rég dalra hangolt,
Dalra nem ihlet már soha . . .
A poézis vesztét jelenti
Az alsószoknya alkonya.

Adieu.

— **Teljes tanácsülés.** Ma délelőtt a városháza kis tanácstermében gróf Dégenfeld József főispán elnöklelte alatt teljes tanács ülés volt melyen folyó ügyeket tárgyaltak.

— **Kovács Sándor.** volt akadémiai igazgató egészségi állapota egészen jobbra fordult. Tegnapi már megkezdte hallgatónak levizsgáztatását, egyelőre saját lakásán, de reméljük, hogy nemsokára ismét viszont fogja látni az előadásokon szeretett tanárját a jogakademia hallgatósága.

— **Kőműves sztrájk.** Mint lapunk tegnapi számában jeleztük, a sztrájkoló kőművesek Kis Kassán tegnap délelőtt gyűlést tartottak, melyen helyzetüket beszélték meg. A kőművesek újra elhatározták, hogy a sztrájkot a végletekig folytatják. Ezzel szemben a munkaadók kijelentették, hogy mivel a sztrájkolók kívánsága sem nem jogos, sem nem méltányos, azt a sztrájkolókat által kívánt módon nem teljesíthetik. Különben is a leg-sürgősebb építkezéseket Február 1-re bevégezzik. Ismertettük már a sztrájkolókat kívánságait, ezzel szemben közreadjuk azt a

kimutatást, mely a munkaadókat lehető legnagyobb mértékben jellemzi. A városháza, átalakításánál alkalmazott 86 kőműves segéd közül a rendes munkaidő mellett 26-nak napi munkabére volt egy forinton alul, a többiek mind egy forinton felül kerestek naponta 1 frt 20 krt, 1 frt 30 krt. Sőt került közöttük olyan is, aki egy napra 2 frt 50 krt kapott. A rendes munkaidőt reggeli 7 órától este 6 óráig számítják. A lovassági laktanya építésénél a legalacsonyabb munkabér óránként 10 krra rugott. De a legtöbb munkást 13 krral fizették. — A laktanya építésénél már novemberben megszüntethették volna a munkát a vállalkozók, miután még mindig elég idejük van a vállalat befejezésére. De éppen azért folytatták a kedvező időjárás mellett, hogy kenyeret adhasanak télben is a debreczeni kőműveseknek, akik már két előző tél hónapjaiban egyáltalán nem jutottak munkához. Tóth István, Berger Jenő, Horváth István, Biczó Gyula társvállalkozók emberbaráti s előző-keny eljárásának jellemzésére szolgál az is, hogy a múlt nyáron szegedi és olasz csoport munkások olcsóbban, mint a nem jobban dolgozó debreczeniek, ajánlkoztak hozzájuk, de ők a debreczeniekre való tekintetből elutasították az idegeneket. Látni lehet tehát, hogy a munkaadókat a sztrájk miatt felelősség nem terheli, mert úgy, mint más városokban fizetik a kőműveseket. Sőt mint értesülünk a fővárosban sincs külön helyzetük a kőműveseknek, s mégsem sztrájkolnak.

— **Márton Imréné temetése.** Tegnapi délután eltemették el óriási részvét mellett Márton Imre köztisztviselőben álló ügyvéd nejét, M á r t o n Imréné szül. K ö v y Annát. A halottasház egészen megtelt résztvevők sokaságával, a gyászszertartást W o l a f f k a Nándor cz. püspök végezte nagy segédlettel. A városi dalárda gyászdalokat énekelt. A meghatottság a köztisztviselőben álló urnó koporsójánál nagyon sokaknak esalt szemébe igaz könnyeket. A ravatalatömérdek k o s z o r u t küldtek a rokonok és a tisztelők.

— **Lopás.** S e y f r i e d gazd. int. tanár tegnap kocsin érkezett be a városba a »Bika« szállodába szállt. A kocsi egy pillanatra odahagyta a kocsit s mire visszatért a kocsin maradt értékes téli bunda nem volt sehoh. A portás azt vallja, hogy egy derekesi kocsi volt még ott, mely a Seyfreid megérkezése után — dacára hogy előzőleg a leg a lovaknak szénát rendeltek — azonnal elhajtatott. A rendőrség a lopás kiderítése céljából táviratozott Derekeskére.

— **Az Ohat bérbeadása.** A városi tanács tegnapi ülésében hosszasan és behatóan foglalkozott az ohati két major bérbeadására megtartott árverés eredményével. — A tanács végre is abban állapodott meg, hogy a b e a d o t t a j á n l a t o k a t elbírálás és d ö n t é s végett a Januári közgyűlés elé viszi.

— **Uj rend** A jövő év január hónapjától kezdve a bűnügyek tárgyalásában új rend fog beállni. Ezután a polgárok köréből alakítandó esküdtszékek fognak itélkezni. Városunkban most folyik az e s k ü d t képes egyének összeírása. Lapunk mai számában egy igen érdekes cikkelyben ösmertetjük az új rendet, mely a leendő esküdteket bőségesen fogja tájékoztatni feladataikról.

— **Fényes bált** rendeztek a helybeli gazdasági tanintézet derék hallgatói. Előre hirdettük a fényes és minden oldalú sikert és most csak egyszerűen jelezzük, hogy jóslásaink beváltak. A »Bika« szálló nagy diszterme megtelt előkelő szép közönséggel s az élővirágok legremekőbb csokrát láttuk e bűbajos éjszakán. Fesztelen, magyaros jókedv uralkodott egész reggelig, mert bizony a M a g y a r i fiúk zenekara lelkesen, fáradhatatlanul húzta a talp alá valót. A bálban több helybeli és vidéki előkelőségeken kívül részt vettek:

Asszonyok: Gróf Hugonnay Béláné, Domahidy Eleménné (N.-Károly), Huzly Luiza, Bóczi Gedeonné, Meskó Antalné, Siegmeth Károlyné, Péchy Kálmánné, Szűcs Mihályné, Miskolczy Jenőné, Vecsey Zoltánné, Szunyogh Zoltánné, Bahunek Ignáczné, Bosznay Károlyné, Kölcsey Sándorné, ifj. Kaszanyitzky Andorné, Miklósi Mártonné, Miskolczy Lajosné, Dr. Serly Gusztávné (Szatmár), özv. Buzás Elekné, Fráter Ödönné, Fényes Ákosné Bay Gáborné, Békési Lászlóné, özv. Kereszt-falvy Antalné, Zádor Lajosné, Dienes Barnáné, T. Halmly Margit, Bónis Andorné, Man- kel Jánosné, özv. Tóth Lajosné, Gyenes Kálmánné, Köhalmly Ferenczné (N.-Léta), Dr. Bruckner Ernőné, Balika Sándorné, Fogarassy Károlyné, Szoboszlay Józsefné, Dr. Medve Kálmánné.

Leányok: Dóczy Ilona, Szuhányi Margit Dienes Rózsika és Klárka, Pécsy Katalin és Paula, Kölcsey Ilona, Szűcs Vilma, Siegmeth Frida és Irma, Miskolczy Eta, Szunyogh Olga (Kis Marja), Pongrácz Olga (Vértes), Bahunek Jolán, Bosznay Gabika, Kölcsey Ella és Ilona, Miklóssy Ilona, Bendő Jolán, Kovácsy Sarolta, Buzás Ilonka, Fráter Irma (Álmosd), Fényessy Irma (Álmosd), Bay Laura, Békési Berta, Köhalmly Margit és Ilonka (N.-Léta), Bónis Irma, Gyenes Sarolta, Tóth Mariska (Kótsj), Balika Ida, Zádor Vilma, Ruttkay Jolán és Erzsike.

— **A jogász és tisztviselői-kör közgyűlése.** A »Debreczeni jogász- és tisztviselői-kör« folyó évi január 29-ik napján (vasárnap) délelőtt 10 órakor, saját helyiségeiben évi rendes közgyűlést tartja, melyre a kör tagjait tisztelettel meghívja. Debreczen, 1899. január 16. L e n g y e l Imre, alelnök. A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki jelentés. 2. A zárszámadás megvizsgálása. 3. A jövő évi költségelőirányzat megállapítása. 4. Az alapszabály módosítása. 5. Esetleges indítványok tárgyalása. 6. A kör tisztviselőinek, az igazgató-választmányának és a számvizsgáló bizottságnak megválasztása.

— **Thea estély.** — A debreczeni evang. „Fillér Egylet“ 1899. évi február hó 1-én, azaz szerdán, az „Arany Bika“ disztermében jótékony célra z á r t k ö r ü táncvizgalommal e g y b e k ö t ö t t thea-estélyt rendez. — Belépti díj: Személyenként 2 forint. Család-jegy 3 személyre 5 forint, 4 személyre 6 forint. Ez ös-zegbe az e célra felkért fiatal hölgyek által felszolgálendő thea s hideg ételek is bele van számítva. Kezdeté este 8 órakor. Jegyek előre válthatók: Benyáts Emil Békés Lajos, ifj. Gyürky Sándor, Szent-Királyi Tivadar, Zádor Lajos urak üzletében és az estély napján a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak.

A **poéta haja.** Ez a cím egy furcsa kis történet címe. A szereplők: két fiatal újság-író. Az egyik arról neveztetés, hogy a „Fekete vérben“ az ő orrát választotta mintául R u b o s, mint riporter s ő e kítüntetést nem vette jó néven. Különben jó véru bohém fiu, a kinek éppen úgy nincs soha se pénze, mint a történet másik hősnének. — E z a m á s i k

hosszu haju lyrai poéta, aki az előbbivel együtt nem dulsakodik földi javakban. Ugy a poéta, mint barátja az utóbbi időben folyton azon töprengött, hogy mint lehetne egy kis pénzt szerezni. Végre az első számnak jó ötlete támadt.

A hosszú haju poétának ugyanis hosszú haju volt. Már annyira hosszú, hogy a bohém-tanyán még Sebesi B. Vilmos is megbotránkozott, pedig ő nem igen szokott megbotránkozni.

Ebbe a hosszú hajba vetette reményét az első számú riporter.

Hosszu tanakodás után megegyeztek.

Készítettek egy gyűjtő ívet „egy szemérmes költő haju lenyiratására”.

Az adományok szépen folytak. Színészek és újságírók összeadtak vagy 41 krt. Oly nagy volt a lelkesedés, hogymég Sziklaly is adott egy krajczárt.

Az első számú riporter ekkor Komjáthy Jánoshoz járult adomány végett. És itt jön a drámai fordulat.

Komjáthy nem adott pénzt, hanem megígérte, hogy a „szemérmes költő” megnyirattja a színházi borbélylallyal.

Ez az „adomány” lett a bajok kútforrása.

A poéta követelte az összegyűjtött 41 krt. a felét,

A gyűjtő jó barátai ellenben azt állította, hogy amennyiben a poéta hajja le lesz vágva — a 41 krt. fáradsága díjául megtarthatja.

Ehhez járult még az, hogy a pénzádományozók visszakövetelték pénzeiket.

Végre is a gyűjtő vágta ketté a gordiusi csomót. Beült az „Angol királynő” sörösarokába s az összes pénzt elsörözte.

Az eredmény a következő: Pénz nincs: a poéta dühöng nem akarja magát megnyirattani, míg haju a vállára nem omlik; tehát a poéta nincs megkopasztva, de a könyörületes adakozók meg vannak kopasztva.

Eddig tart a poéta hajának tanulságos története.

— **A szováti ingatlanok eladása.** A január 26-iki városi rendes közgyűlés napirendjére ki van tűzve a szováti kisebb ingatlanok eladása felett való névszerinti szavazás is amire már most felhívjuk a városatyák figyelmét.

— **Az új bélyegok tervei.** Az új korona-érték alapján készülő postabélyegok rajzaira a közoktatásügyi minisztérium a múlt évben pályázatot hirdetett. A beérkezett pályaterveket a beküldők a közoktatásügyi minisztérium művészeti osztályában visszavehetik.

— **Eltévedt.** Ragyogók, fényesek a Piac-utczában a kirakatok. Nem csoda, hogy Ném et Erzsike elbámult és elmaradt az édes anyjától. — Annál is inkább nem megszólaló ez az elbáméskodás, mivel a kis Orzse még csak két éves volt. — Vajjon ki veszi tőle rossz néven, hogy csodálkozva állott meg a kirakat előtt. — A kis baba előtt minden a mit lát: új. Bizony a kis baba elmaradt az utcán s ez által keserves pillanatot szerzett a mamájának. Ném et h Józsefné Homokkert-utczán lakó asszony egész kétségbe volt esve, hogy nem találta a gyermekét, Futott a rendőrségre és jelentést tett az eltűnt gyermekéről. — Még nagyban panaszkodott a mikor egy rendőr kezénél fogva vezette be az őrszobába a kis kis leányt. Az anyja kíváncsian fakgatta:

— Hol voltál?

A gyermek mosolyogva válaszolt:

— Nézedettem a tija-tatotat.

x **A Mautner Adolf és Társai** budapesti cézének „Perceptor” gázfejlesztő készülékét ismertető mai hirdetésére külön is felhívjuk t. olvasóink figyelmét, mert olyan találmányról van szó, mely a vidéken nagy és sokszor érzett és panasztól hiányt van hivatva pótolni. Ezen készülék által ugyanis a nagy-közönségnek lehetővé van téve, hogy bárhol is részesülhet a légszuszítógáz kellemességében; módot nyújt arra, hogy akár magánlakásokban, akár pedig kaszinókban vendéglőkben, kávéházakban, szóval mindenütt, ahol a társas élet kedélyességéhez a kellemes és jó világítás is megkívánatik, azt olcsó pénzért megszerezhetni. A bemutatott magyarizátok szerint a készülék oly elnemes egyszerű, hogy egy kis utasítás után bárki által is könnyen kezelhető. Különbö is egészen ön-működőleg dolgozik: az általa előállított légszusz sem nem veszélyes, sem nem robban-nékony és sokkal intenzívebb fénynyelég, mint a kőszéngáz.

Színház.

MŰSOR.

Csütörtökön, jan. 19-én: Hunyady László. Nagy opera.

Pénteken, jan. 20-án, újdonságul először Himfy dalai, vigjáték.

Szombaton, jan. 21-én: Ugyanaz.

Vasárnap, jan. 22-én: délután 3 órákor Az örög mátkája, népszimű; este 7 $\frac{1}{2}$ órákor Dobó Katicza, történeti énekes szimű.

A kis herceg.

Tegnap este ismét operettben volt részünk. A kis herceg került színre, már másodszer e szezonban. Az előadást mely egyike volt a legyengébbeknek, nagyon kis számú közönség nézte végig s ez a kis közönség se nagyon lelkesedett. Kaposi Józsa kedvetlenül játszott és énekelt és így természetes, hogy beleesett azokba a hibákba melyekről neki leszokni csak nagy fáradsággal lehet. R. Serfőzy Zseni mindig egyforma. Neki modoroság a hibája játékban és énekekben egyaránt. Szinte jól esett Sziklaly mőkáit hallani, hogy feledjük az előadás fogyatkozásait. Dicsérettel kell azonban megemlékezni a karról, mely tegnap este valószínűleg remekelt. (a—e.)

* **Színészeti iskola Nagyváradon.** Vendrei Ferencz, a kolozsvári nemzeti színház népszerű művésze egy színészeti iskolát akar felállítani Kolozsvárt, melyben az akitő művészeket kívül szónoklati és zeneművészeti tanfolyam is lesz, mert az iskola nemcsak arra törekszik hogy növendékei színművészeti kiképzést nyerjenek, hanem, hogy a szép társalgási és szónoklati művészetet is elsajátítsák. A színészeti iskolát télen, Kolozsvárott nyáron pedig Nagyváradon tartanák fenn. — A tervbe vett iskolában az egyes művészeti ágaknál mint előadók és tanítók: E. Kovács Gyula, Szentgyörgyi István, Janovits Jenő és Stefanivsz Károly működnek s még néhány kiváló szakképzett. Protektorul Bölöny intendáns kéri fel és ezután Vendrey meg is kezdi a szükséges előmunkálatokat. Vendrei nemcsak kitűnő színész, de egyszersmind agilis ember is és szervező talentum, a ki művésztársaival együtt sok ambícióval dolgozik az iskola létesítésén, a mit mi sem tartunk fölöslegesnek.

* **Bács Károly jubileuma.** Mint tegnap meg írtuk, — az aradi színház érdemes tagja kedden tartotta színészkedésének 35 éves jubileumát. Az ünnepet ebből az alkalomból Debreczenből is üdvözölték, Komjáthy

János színgazgató és Máthé László táviratilag kívántak még egy másik jubileumot.

* **Himfy dalai.** Holnap ünnepe lesz a debreczeni színháznak. — Berezik Árpád igazán poetikus és irodalmi becsü vigjátéka holnap kerül először színre a debreczeni színpadon. Az előadás iránt különben város szerte nagy az érdeklődés, s hogy kedvező fogadtatásban részesül az is kétségtelen. A főszerep Komjáthy János kezében, ki nagy ambícióval készült az előadásra. Ő játsza a poéta Kisfaludy Sándort. Szegedi Rózát pedig Fái Flóra. A többi szerep Halmy Margit Székely Sándor, Odry és Sziklaly kezében van.

Különbélek.

— **Az utazó koporsó.** Sokszor megbolygatott koporsó járt most hetekig a nagy oceánon: Kolumbusz hamvait szállította Spanyolországba Havannáról a Conde Venadito hajó. Amerika fölfedezője 1506-ban halt meg Valladolidban s koporsójának első nyugvóhelye ott volt. 1513-ban Szevillába vitték, 1540-ben pedig Kuba szigetére Havannába, a honnan San-Domingóba került a koporsója, 1795-ben pedig újra visszazállították Havannába, a melynek székesegyházában volt mostanig. Spanyolország a tavalyi szerencsétlen háboruban elvesztette Kubát, azt a földet, a mit épen Kolumbusz fedezett föl négyszáz évvel ezelőtt. A spanyolok nem akarták, hogy nagy hősiük olyan sirban porladjon, a mely fölött csillagos lobogót lenget a szél, kivették a százados kriptából a koporsót és hajóra tették. Egy kadixi táviratunk azt jelenti ma, hogy a Conde Venadito gőzös odaérkezett ma Kolumbusz koporsójával, melyet azonnal a szárazföldre hoztak. Itt kinyitották és csak hamut, meg néhány darab csontot találtak benne. — A koporsót ezután a Giralda jelzőgőzönsön helyezték el, mely holnap Szevillába viszi. Itt nagy ünnepséggel fogadják és a székesegyházban helyezik el.

+ **A Dreyfus-ügy humora.** A Dreyfus-ügy kezd kellemetlenné válni a francia képviselőknek. Sokan vannak köztük, akik már maguk sem tudják, hogy micsoda véleménynyel legyenek e sokáig húzódozó ügy fölül. Ennek a kifigurázására vállalkozott Capus, a Figaro satirikus írója, aki a Figaróban a következő dialógust adta ki:

A képviselő: Megyek,
A felesége: A képviselőházba méggy
A képviselő: Persze! Hát hova mennek ilyenkor?

A feleség: Rosszkedvű vagy, — férj uram!

A képviselő: Hogy ne volnék az, mikor oly gyerekes kérdésekkel ostromolsz? Hisz tudod, hogy ma nagyfontosságú ülés lesz. Már két óra van és mégis azt kérdezed, hogy hova megyek?

A feleség: Igazad van. Tévedtem. Hát miről tárgyaltok?

A képviselő: Hát mi az ördögöt tárgyalhatnánk?

A feleség: Hja igaz, persze, milyen ostoba is vagyok. Csak a Dreyfus-ügyről lehet szó.

A képviselő: Mindig arról van szó. — Ma specialiter a groggal foglalkozik az ülés.

A feleség: (csodálkozva): A groggal?
A képviselő: Természetesen. Arról van szó, van-e joga a semitőszéknek groggot felszolgálatni, vagy sem? Ez nehéz kérdés. És én ebben fogok interpellálni.

A feleség: És mi a te véleményed ebben a kérdésben?

A képviselő: De kérlek, még csak délutáni két óra van és már véleményem is legyen e dologról? Hát-hét óra előtt nincs véleményem, esetleg csak holnap lesz. Ez függ.

A feleség: A mások véleményétől.
A képviselő: Tökéletesen úgy van.

Külföldi események.

A feleség: Mondd csak cziczus, ugy-e te a Dreyfus-ügyben gyakran fogsz véleményét változtatni?

A képviselő: Oh, már eddig is sokat változtattam. — Számításaim szerint eddig nyolcszor szavaztam a Dreyfusokkal, tizenkétszer ellenük. . . Otször tartózkodtam a szavazástól. . . Háromszor szavaztam a kormány ellen, tizegyszer mellette. Egy esetben nem is emlékszem, hogy mit tettem. De hagyj békét. Hisz belebolondulok. — (Elrohan a képviselőházba.)

Véres bíróválasztás.

Arad, jan. 18.

Parasztzundulás színhelye volt ma az aradmegyei Uj-Szent-Anna község. A zundulás, mint minden ilyen alkalomkor, sajnos, emberáldozattal jár.

A csendőrök lelőttek négy embert, kik halva maradtak a fagyos földön, t i z e n h á r m a t pedig súlyos a n megsebesítettek.

Uj-Szent-Anna község lakosainak elégedetlensége a közlegelők fölosztásában keresendő.

Madl és társa arra kérte az aradi törvényszéket, mint urbéri bíróságot, hogy Kis-Morócz pusztát ossza föl a közbirtokosok között.

Az aradi törvényszék e kérelemnek helyt adott, de tévedésből elrendelte a szentannai legelők fölosztását is.

Mikor a tévedés kiderült, a kormány elküldte annak orvoslása végett Németh miniszteri titkárt.

A bíróság pedig belátván tévedését visszavonta a szentannai legelők fölosztására vonatkozó határozatát.

A parasztek ebben az intézkedésben sérelmet láttak, mert azt hitték, hogy a városos osztály nem akarja őket részesíteni a közlegelőkben. Főképp a Bauernverein vezetői, Schöller Andor, továbbá Oster György meg Oster Sebestyén izgatták a parasztokat az urak ellen.

Ehhez járult még az is, hogy Páris Gábor főszolgabíró egy hét előtt a Bauernvereint az abban folyt izgatások miatt föloszlatta.

A feloszlítás híre nagy elkeseredést szült az egyesület tagja között és már napok előtt hangosan nyilvánult az elégtelenség a községben.

Tegnap volt Szent-Annán a bíróválasztás. A feloszlított egyesület tagjai jelöltjüket, Schöller Andort, a Bauernverein volt elnökét szerették volna nagyon a bírói székbe ültetni.

Páris főszolgabíró azonban Schöllertizgatói miatt nem kandidálta és így újból Jeszl Józsefet, — a régi bírót választották meg. — Az izgatottság ekkor tetőpontjára hágott.

Ma reggel a sváb község 4000 lakója megtámadta a községházat egyenesen azzal a szándékkal, hogy a bírót, jegyzőt, meg az előjárókat agyonveri.

A tömeg élén mindenütt fanatizált asszonyok haladtak, kik beverték a községháza ablakait.

Négy csendőr állott a bejárat előtt. Ezeknek a kezeiből az asszonyok kicsavarták a szuronyokat. Ekkor az őrsvezető tüzet vezetett és a csendőrök 6-szor lőttek.

Irtóztatos jajgatás és sikoltozás kelt a lövések nyomában. Es mire a puskapor füstje

eloszlott, két férfi és két nő holttestek álltak körül a parasztek.

Kemmerer Mihály, Zöllner József, Helsen Józsefné és Marksteiner Mártonné nyomban meghaltak. Tejber Antalné pedig most vivődik a halállal.

A tüzelés után szuronyral akarták a csendőrök megtisztítani a községháza előtt lévő teret, szuronyrohamot intéztek a tömeg ellen és ekkor hat férfit és hét asszonyt súlyosan megsebesítettek.

A megrémült községi előjáróság táviratban értesítette a véres eseményről Dálnoki Nagy Lajos helyettes alispánt, aki azonnal megkereste Mayer Guldon ezredest, — hogy küldjön katonaságot Uj-Szent-Annára.

Aradról ma délben Krátky őrnagy vezette 200 közhadseregbeli katona különvonat el is indult a vérengzés színhelyére hova ezenkívül 24 csendőr is ment Zsolnay százados vezénylete alatt. Szent-Annára ki ment ma Világosról Halász vizsgálóbíró, Aradról pedig Domokos kir. alügyész és Dálnoki Nagy Lajos helyettes alispán. Ők vezetik ott a vizsgálatot.

CSARNOK.

FLVIRÁGZOTT. . .

Elvirágozott életemben,
Őszre jár már, hideg őszre,
Emlékimet a multakból
Csak szememkint szedem össze.

Oda van már ifjuságom,
Összetörték reményeim,
Csak még egy-két — emlék csillog
Betakaró szemfedelin.

Taksonyi József.

A gyermek.

— Elbeszélés. —

(Folyt. és vége.)

. . . De néha megborzadt; ilyenkor magához ölelte, mintha egy láthatatlan ellen-ség ellen kellene megvédenie, ki elakarja ragadni tőle.

Neki, magának sejtelve sem volt apja aggodalmairól, szinte hinni kellett, hogy nem is törődik vele, hogy ennyire elmaradt a korabeli gyermekektől; nem látszott tudni azt, hogy a sors megtagadott tőle valamit, sem a vágját ki nem fejezte, hogy azt bírja. Miután az egész világ gyermeknek tartotta, ő is annak tekintette magát.

Meghitt barátja, Leati Giorgio gimnázista volt most és csak a szünidőben látogatható el hozzá egy keveset. A mikor az apja közvetlenül egy ilyen látogatás után néhány mesét mondott el neki, melyeket nagyon kedvelt, egy sajtószerű kérgéssel állt elő:

— Mondd, apám, vannak-e még jó tündérek, kik egy varázsvesszővel apró embereket nagyokká és együgyűeket okosokká változtathatnak?

Az apának elszorult a szíve és a nélkül, hogy ránézett volna így felelt:

— Oh, félek, hogy ilyenek már nem léteznek többé.

— Kár! — sóhajtott a gyermek. Ez volt az egyetlen alkalom, a mikor állapotára czélzott.

Miután Leati Giorgio most mindig távol volt, nem volt oka rá, hogy unokatestvérére féltékenykedjék, újra megajándékozta hát kissé erőszakos és zsarnokoskodó barátságával.

Tilda, ki vig leányka volt, örült az újonnan megnyert barátságának és naponta három-négy órát töltött a »gyermeknél« (a bácsi házában is így hívták). Elmondta neki a felsőbb leányiskola eseményeit, előadta az egyik vagy másik tanítónő sajtóságait és korholta némely társnőjének az együgyűségét, kik az utcán adnak találkát és szerelmes leveleket írogatnak.

— Velem sohasem fog megesni az ilyesmi, — tette hozzá nevetve — én vértézett vagyok minden kísértés ellen!

Tilda, ki néhány évvel fiatalabb volt, Máriánál, körülbelül egyidős volt Leati Giorgioval; tényleg csunya, hosszúra nőtt, sovány leány volt, szuró szemekkel, sárgás arcbőrrel és rémhoszu karokkal melyek olyanok voltak, mintha kiesni akarnának a ruhája ujjából.

Tilda nemcsak arról volt meggyőződve, hogy most csunya, de szentül hitte, hogy az is marad és vállvonogatva szólt:

— Annál jobb, legalább nem kellek majd senkinek. Egy csepp kedvet sem érezek a férjhezmenéshez. . . Mire való is az egyáltalán?

Ez utóbbit Mária sem tudta megérteni. Mire való a férfi? És Tilda páthosszal szólt: »Mi ketten vénleányok maradunk!«

Mindazonáltal a legrövidebb idő alatt Tilda teljes átalakuláson ment keresztül. A ki rég nem látta, alig ismert rá és önkénytelenül is azt kérezte magában: »Ez Rinucci Tilda, az a kicsi szörnyeteg? Ugyan, hogy lehetséges ez?«

Tilda ezután is meglátogatta unokatestvérért és szeretetteljes, gyöngéd volt, mint mindig, csak hogy már nem beszélt olyan dolgokat, mint ezelőtt és nem gunyolódott többé a szerelem és házasság fölé.

Ha elment, Mária elgondolkozott: »Hozá eljött a jó tündér; de az én számomra ez nem létezik.«

Hacsak legalább valamit tudna abból, a mit a többiek tanulnak! Csak ne kellene mindig szégyentelnie magát, a mikor a többiek tantóikról és tanulmányaikról beszélnek előtte!

Egy nyáron Leati Giorgio három hónapra hazajött, hogy a tisztí vizsgára elkészüljön. Vizsgátlatta Máriát, ki még mindig ugyanaz, mindig a »gyermek« volt; de Máriánál meglátta Tildát, ki olyan egészen más volt, mint akkor, a mikor utójára látta. — Máriát, mint ezelőtt, most is tegezte; Tildával szemben már nem merete ezt és hebegve kérdezte: »Hogy van?« Valójában pedig azt szerette volna mondani: »Milyen csodásan szép lett!« De ha nem mondta is szóval, elárulta a tekintete és a leány megértette ezt a beszédet és elpirult. Giorgio leült Mária mellé, hogy magához térjen a nyert benyomás után, a kezébe vette gyenge kezecskéit és ezerféle apró históriával mulattatta.

— Jer gyakran! — szólt Mária, a mikor elment.

El is jött minden délután és késő estig maradt.

— Köszönöm, Giorgio — szólt Rinucci — szegény Máriám olyan szívesen lát.

Giorgio lesütötte a szemét. Érezte, hogy ezt a köszönetet nem érdemli Nem Mária miatt jött ő el, hanem Tildáért. Nem is akart ő odamenni, de egy hatalom, mely az övénél erősebb volt, készlettel lépteit oda, a hol tudta, hogy várnak rá.

Sohasem hangzott el a szerelemnek egyetlen szava közte és Tilda közt, csak a szemek találkoztak gyakran s a kezeik simultak egymásba titkos nyomással. Hogy elámítsák önmagukat, ilyenkor megkettőztették gondosságukat Mária körül, ki még a rendesnél is gyöngébb, törékenyebb volt. Szép történeteket mondtak el neki, párnákat toltak a feje alá, a mikor le akart feküdni.

Egy este együtt ültek mindahárman a legszebb holdfényben az erkélyen, míg Mária fájni kezdett és be akart menni. Bevezették a szobába, segítettek neki, hogy a

pamlagra feküdjék és betakarták. A hold éppen sápadt arczára sütött és lehunyta szemeit.

— Nincs nagyon világos idebenn? — kérdezték.

— Nem!

— Nem aludnál?

— Nem, jól vagyok így nagyon; csak beszélgetsek, én hallgatom.

Azért mégis úgy látszott, mintha mindjárt elaludt volna. Nagyon meleg nap volt és Tilda lábujjhegyen osont az erkélyre: egy perczel később Giorgio is követte... Egyikük sem vette észre, hogy Mária is felemelkedett halkán. Hirtelen átható kiáltást hallatott és összerogyott. Látta, a mint azok ketten csókolódtak.

Nem halt meg mindjárt; csak másnap az apja karjaiban és utolsó szavai ezek voltak: »Csak te szeretted!... Csupán te.»

A mikor a piczinyke holttestet betették a piczike koporsóba. Rinucci Albert zokogva borult rá. — Oh miért nem pihenhet ő is mellette? Az élete most már fel van múlva.

A mikor a gyászmenet elhaladt, valaki megkérdezte: „Kit temetnek?”

— Rinucci Alberto kis leányát! — felelt egy másik

Tizennyolczéves volt a kis leány!

Fordította: Z Elek Irma.

Közgazdaság.

Dániel báróné a felolvasó asztalnál. Nem nagyon gyakran találkozunk a magas arisztokracia hölgyeivel a felolvasó asztalnál és ha igen, úgy nem oly komoly ügyről van szó, mint a mely miatt báró Dániel Ernőné, a magyar kereskedelmi miniszter neje lépett az emelvényre. A házi iparról általában és a torontálmegyei háziiparról különösen volt szó, mely tárggyal a szelleműs ur-hölgy oly meggyőzően foglalkozott, hogy felhívása bizonynyal az egész országban jól megérdemelt visszhangot fog kelteni. Hangsúlyozzuk, hogy ha a felolvasónő előkelő megjelenése és kellemes személye joggal keltett is jelentékeny érdeklődést, ez az előadás érdekességéből mit sem vont le, hanem csak a kegyelmes asszony által szándékolt hatás gyakorlati érvényesüléséhez vezetett. A bemutatott házi-ipari cikkek rögtön elkelttek, de a báróné felolvasása, a felolvasás célja megérdemli, hogy az egész országban elterjedjen és tevékeny hívekre találjon. Ha a báróné fényes előadásával és hathatós agitációjával iskolát csinál, a magyar házi-ipar csakhamar nem remélt virulásnak indul, ezenkívül őt illeti az érdem, hogy a politikai válság közepett áldásos működése tárgyára a házi-iparra terelte a nemzet figyelmét.

Budapesti gabonatözsde.

— Weisz József budapesti terménybizományi cég jelelése.

Debreczen, január 19.

Készáru változatlan

Okt. buza	9.46-9.47
Tav. buza	7.90-7.92
Tav. rozs	5.77-5.78
Tavaszi zab	4.84-4.86
Májusi tengeri	
Julius tengeri	
aug.-szep. tengeri	

Kőbányai sertéspiacz. j a n u á r 18. Ma gyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 56-57 krajczárig Közép (p.-kint 251-320 klg. sulyban) 57-58 1/2 kr. Könnyű (páronkint 250 klgig terjedő sulyban) 57 1/2-58 kr. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kg. felüli sulyban) 56 1/2-57 krajczárig, közép (páronkint 240-260 kilogramm sulyban) 56-56 1/2 krajczárig. Könnyű (páronkint 240 kilogr.-ig terjedő sulyban) 57-58 krajczárig

Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott sertésvásárok

bejelentettek 9156 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 3928 dró fiatal sertésen 4823 darak magyar hizott sertést, összesen a 551 darabot. Az üzlet pang.

Sertéslelétszám: 1899. évi január hó 18-ik napján volt készlet 42759 darab, 1899. január hó 18. napján felhajtott 515 darab, 1899. január hó 18. napján elszállított 991 darab, 1899. január hó 18. napjára maradt készletben 64891 darab. — A hizott sertés üzleti znyzata: lanyha.

Jezésekgy: kilogrammonként élő sulyban (a fogyasztási adót nem számítva) elsőrendű sertés 49-49 krajczáron, kivételesen 50 krajczáron, középminőségű sertés 46-47 krajczáron, könnyű sertés 41-43 krajczáron, fiatal sertés 36-39 krajczáron.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petroléum rakodánál levő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése december 12-én. Készlet 816 darab. Érkezett 847 drb, összes felhajtás 1663 darab, elszállított budapesti fogyasztásra 872 darab, eladatlanul visszamaradt 791 darab. — Napi árak: 120-180 klg. sulyban 44-46 krig. 220-230 klg. sulyban 44-47 krig, 320-380 kg. sulyban 45-47 krig. Öreg nehéz 44-46 krig. Kivétel-les árak — krig. Malacok 36-40 krajczárig A vásár hangulata élénk volt.

Borjuvásár. j a n u á r 10. Felhajtott 147 szopós, borju rugott bárány, 616ál, 122t 9 belföldi, 24 tiri, 160 bécsi öltött borju. A pangulat élénk.

Buza. Tiszavidéki. 100 mm. 80 k. 9.15 frton, 100 mm. 80 k. 9.10 forinton, 100 mm. 80 k. 9.10 forinton, 100 mm. 79.5 k. 9.10 forinton, 100 mm. 81 k. 8 forint 80 krajczáron, 150 méterméza 80 k, 9 forint 15 krajczáron 300 mm. 79.5 k, 9.15 frton, 100 mm, 73 k: 9 15 forinton, 100 mm. 77 k, 6.15 forinton, 100 mm 80 k. 9.30 forinton, 150 mm, 80 k. 9.10 forinton, 100 mm 79.5 k. 9 forint 20 krajczáron, 100 mm, 79.5 k, 9 forint 15 krajczáron vegyes, 400 mm. 79 k. 9.12 és fél krajczáron vegyes, 100 mm 80 b. 9.25 forinton vegyes 2500 mm. 78.5 k. 8 90 forinton. 500 mm. 76.5 k, 8.40 forinton, mind három hónapra:

Pestvidéki, 300 mm, 80. k, 9.10 forinton sárga, 1.50 mm. 80 k, 9 forint 10 kron sárga 100 mm, 80 k, 9.20 forinton 100 mm 793 k 9.20 frton, 100 mm. 80 k. 9.30 forinton 100 mm, 79 k, 9.3 0 forinton, 200 mm, 80 20 860 frton sárga, 100 mm. 77.5 k. 8 forint k. kron sárga, 100 mm, 79.5 k, 9 forint 10 kron sárga, 200 mm. 81.5 k, 9.25 forinton 200 mm, 80 k. 9.25 forinton, 100 mm. 79 k 8.85 forinton vegyes, 100 mm. 79.5 k. 8.90

forinton 300 mm. 77.5 k, 8.90 forinton 100 mm, 77 k. 8.90 forinton, 100 mm. 78 k 9,— forinton sárga, 200 mm, 78 k. 8 90 forinton, 100 mm. 78.5 k, 8.70 forinton 300 mm, 77 k, 8.90 forinton, 100 mm, 79 k. 8.90 forinton 200 mm, 78.7 k, 8.90 forinton, 100 mm, 78 k 890 forinton 100 mm, 86.8 k. 8.90 forintos mind három hónapra.

Bánsági. 100 mm, 79 k. 9.10 forintot, m 8 m 77 k. 8.60 frton vegyes, 200 mm, 01 k74060 forintos vegyes. mind három hónapra Tengeri az egyedüli szilárd ezikk. A hideg időjárás folytán jobb az érdeklődés s helyben 460 frtot, budapesti paritásra 4.45-4.58 frtig fizetnek. Nagybaeskeréken 200 mm.-ért 4—frtót fizettek prompt szállításra.

Szerbiai, 2000 mm. 78 k, 7.25 forintos három hónapra.

Felsőmagyarországi. 108 mm 77 k. 9 frt 60 krajczáron. három hónapra.

Dunavid. 400 mm. 74 k, 9 forint 70 krajczáron, három hónapra.

Felvidéki. 300 mm. 76 k. 10 forint — krajczáron 200 mm. 76 k. 9 forint 95 krajczáron, mind három hónapra.

Tiszav. 100 mm. 81 k. 10 forint 20 krajczáron, három hónapra.

Raktárúru 5620 mm, 76 k. 10 forint 12 krajczáron, 2000 mm. 77 k. 10 forint 10 10 krajczáron, 3700 mm. 77 k. 10 frt 20 krajczáron, mind három hónapra.

Bácskai. 100 mm. 76 k. 10 forint 20 krajczáron, 100 mm. 72 k, 9 forint 55 kron, mind három hónapra.

Rozs változatlan, jobb minőségű 8 frt 05, gyengébb 7 frt 97 és fél krral kelt helyben, 8 frtért pesti paritáson.

Hirdetmény.

Közados Kubinyi Lajos tömegéhez leltározott követelések a kir. Törvényszék árverési termében a f. évi január hó 25-én nyilvános árverésen készpéaz fizetés mellett bármilyen áron is eladtnak azon kijelentéssel, hogy a tömeg a követelések fennállásáért es behajthatóságáért felelősséget nem vállal. A kimutatás tömeggondnoknál megtekinthető.

Dr. Nagy Kálmán
tömeggondnok.

Neustein Fülöp
Cukrozott hashajtó labdacsaik

E pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők; mentek minden ártalmas anyagtól, az altesti szervek bajainál legjobb eredménnyel használtatván, gyengéden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint e pilulák a

(Neustein-féle ERZSÉBET labdacso.)

SZÉKSZORBULÁS

a legtöbb betegségek forrása ellen. Csukrozott külsejük végett még gyermekek is szívesen veszik

— Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 15 kr., egy tekercs, mely 8 dobozt, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 1 forint o. é.

ÓVÁS! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük határozottan doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényszékieleg védett csomagjaink aláírásunkkal van ellátva.

Neustein Fülöp

„Szent Lipóthoz” címzett gyógyszerháza
WIEN, I. Plankengasse 6.

Raktár Debreczenben: Rothschnek V. Emil, Tóth Béla, Baláss Ödön, Mihailovits István, Muraközy László és Füleki Pál gyógyszerházaiban.

Pályázati hirdetmény.

A debreczeni kerületi betegsegélyző pénztárnál egy orvosi állás lemondás folytán üresedésbe jövén, arra ezennel pályázat hirdettek.

Ezen állásra, mely 400 forint évi fizetéssel van egybekötve, pályázhat bármely helyben lakó gyakorló orvos.

A megválasztandó orvostól megkivánatik, hogy lakását a péterfia ucczái kertjébe, vagy lehetőleg annak közelébe helyezze át.

Pályázók kérvényükben kijelenteni tartoznak, hogy a pénztár alapszabályai és az 1891. évi XIV. t. cz. -ben foglalt, az orvosok működésére vonatkozó rendelkezéseket ismerik, s azoknak magukat elvetik.

A pályázati kérvények 1899. január hó 25-ik napja déli 12 óráig Berger Jenő elnökhöz nyújtandók be.

A megválasztott köteles lesz f. év február 1-én állását elfoglalni.

Debreczen, 1899. január 19.

A kerületi betegsegélyző pénztár igazgatósága.

Magyar találmány!

Magyar gyártmány!

„PERFECTOR“

szabadalmazott gázgyártó készülék

világítási, fűtési és erő kifejtési czélokra.

Nem robban! Nem ártalmas!

Teljesítmény és fogyasztási meghatározás a m. kir. technológiai muzeum által bizonyítva.

Fényfok meghatározás Hahóthy Sándor tanár által bizonyítva.

ÚJ GÁZKÉSZÜLEK.

Mindenhol felállítható, teljesen veszélytelen, mert a legszesz hideg uton állíttatik elő. Felügyeletet nem igényel, könnyen kezelhető. Nem robban, nem ártalmas.

Világítási berendezések létesítésére, minden házban, szállodában, kaszinóban, színházban, nyaralóban, fürdőhelyeken, kastélyokban, mulatókban, gyárakban, műhelyekben, vendéglők és kávéházakban.

Gázmotorok utján, úgy műhelyekben ipari gépek hajtására, mint gazdaságokban gazdasági gépek, rosták, morzsolók, szecskavágók, daratók stb. üzemben tartására a legjobb és legolcsóbb erő.

Egy 83 gyertyafényű láng mintegy 1 1/2 krba kerül. Egy óra lóerő 5 krba jön.

Eddig már számos „PerfeCTOR” berendezés működik az országban világító és erő czélokra. melyekről elismerő levelek felett rendelkezünk.

Petroleum és benzín motorokat olcsón átalakítunk gázunkhoz.

Részletes ismertető leírások, valamint költségvetések

MAUTNER ADOLF és TÁRSAI

BUDAPEST, V., Arany János-utca 3., bérmentve és díjmentesen.

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmű a művelt közönség számára.

ALDÁSSY ANTAL, BOROVSKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF, GOLDZIRER IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, WIKÁ SÁNDOR közreműködésével szerkeszti

MARCZALI HENRIK

Mintegy 2500 szöveggel, 500 műmelléklettel, 60 színes műlappal, 50 történeti térképpel, 8500 szövegoldallal.

A Nagy Képes Világtörténet czéjja.

Jelen munkával az első nagy világtörténeti mű jelenik meg magyar nyelven. Terveiben, czéjében, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás. A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az életkönyvét, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünkre nézve fontos mozzanat ez. Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhű ábrázolások lesznek. Képes mellékletei, történeti térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és írásmásokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített historial muzeumot nyújtanak az előfizetőnek, a minőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai muzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műremekről egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egésznek művészi értékét adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfényesebb magyar könyvek közé tartozik. Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltjének tantájsá barátja, tanácsadója, minden uri háznak ékessége legyen. A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja, tehát nagy, magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Révai Testvérek

irodalmi intézet részvénytársaság.

Előfizető gyűjtők szíveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.

Megjelenik tizenkét kötetben

famentes, tehát soha meg nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára rendkívül diszes félbőr-kötésben, bőrháttal és vászantáblával

8 frt.

Minden négy hóban egy-egy kötet jelenik meg.

Megjelenik füzetes kiadásban is

240 füzetben.

Több füzet semmikép sem lesz. Hetenkint egy füzet fog közrebocsáttatni.

Egy-egy füzet ára

30 kr.

A füzetes kiadáshoz diszesbe-kötési táblák szállítanak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

a) Füzetes kiadásban hetenkint 30 kros füzetekben minden rendes hazai könyvtárban.

b) Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 frtjával

a) kötetenkint utánvétellel bérmentve,

b) havi 1 frt 50 kros részletfizetésre.

*

A rendelések a helyi könyvkereskedéshez vagy előírt kiadóhoz intézendők.

*

Tájékoztató képes prospektust vagy mutatófüzetet

ingyen és bérmentve

küld a mű kiadóhivatala

Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám.